

Täysistunto

Perjantai 7.10.2022 klo 12.59—13.32

Täysistunto alkoi klo 12.59. Täysistunto päättyi klo 13.32.

Puhetta johti puhemies Matti Vanhanen (12.59—13.32).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 6.10.2022 antanut hallituksen esitykset HE 199-209/2022 vp.

2.2. Valtioneuvoston selonteot

Valtioneuvosto on 6.10.2022 antanut eduskunnalle selonteon VNS 9/2022 vp Senaattikonsernista ja valtion toimitilahallinnosta.

2.3. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 439, 448, 454, 459, 460, 462, 464, 466, 467, 471/2022 vp.

2.4. Toimenpidealoitteet

Puhemiesneuvosto on 4.10.2022 päättänyt lähettää valiokuntiin toimenpidealoitteet TPA 90-99/2022 vp.

3. Välikysymys energiamarkkinoiden toiminnasta, sähkön hinnasta ja hallituksen Fortum-politiikasta

Välikysymys VK 3/2022 vp

Pöytäkirjan liite Epäluottamusehdotukset 5.10.2022 Liite 3A

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt tehdään päätös edustaja Riikka Purran ym. välikysymyksestä VK 3/2022 vp energiamarkkinoiden toiminnasta, sähkön hinnasta ja hallituksen Fortum-politiikasta. Keskustelu asiasta päättyi 5.10.2022 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa ovat Riikka Purra Jani Mäkelän kannattamana ja Pia Kauma Ville Valkosen kannattamana tehneet ehdotukset epäluottamuslauseen antamisesta valtioneuvostolle. Ehdotukset on monistettuna jaettu edustajille. (Pöytäkirjan liite 3)

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Matti Vanhanen: Ensin äänestetään Pian Kauman ehdotuksesta Riikka Purran ehdotusta vastaan, ja lopuksi äänestetään siitä, nauttiiko valtioneuvosto eduskunnan luottamusta.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Riikka Purran ehdotus ”jaa”, Pia Kauman ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 27, tyhjiä 2; poissa 42 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Riikka Purran ehdotuksen.

2) Luottamuslause valtioneuvostolle ”jaa”, Riikka Purran ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 91, ei 72; poissa 36 (äänestys 2).

Eduskunta päätti, että valtioneuvosto nauttii eduskunnan luottamusta. Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 107/2022 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 8/2022 vp

Toinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Kivisaari. [Hälinää] — Odottakaa hetki, puheliaimmat edustajat siirtyvät salin ulkopuolelle.

Keskustelu

13.03 **Pasi Kivisaari kesk:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä siis ehdotetaan harrastamisen Suomen mallin vakiinnuttamista pysyväksi toimintamalliksi kunnissa. Lukuvoodelle 22—23 valtionavustusta on hakenut 87 prosenttia Manner-Suomen kunnista. Tämä osoittaa osaltaan sen, että toiminta on koettu tarpeelliseksi. Harrastusmahdollisuuksien saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen jokaiselle lapselle ja nuorelle on tärkeä

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

osa hyvinvointia ja ennaltaehkäiseviä varhaisen tuen toimia. Myös sivistysvaliokunta on useaan otteeseen painottanut lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisen erittäin tärkeää merkitystä. Tämä malli on merkittävä osa toimintaa, jossa konkreettisella tavalla tartutaan hyvinvointityöhön.

Puhemies! Toivon myös, että mallin kehittämisessä koetut puutteet ja valiokunnan havainnot kantautuisivat jatkossa kohti yhä parempaa toimintaa. Esimerkiksi lasten ja nuorten kuulemisessa tai ylipäättään tietoisuutta mallin mahdollisuuksista olisi tärkeää viestiä tehokkaammin. Tämän on havainnut muun muassa lapsiasiainvaltuutettu.

Harrastamisen Suomen malli on erinomainen asia, mutta haasteena yhä on, että sen avulla ei ole saatu riittävästi tavoitettua niitä nuoria, joilla ei ole yhtäkään harrastusta tai joiden koti tai kulttuuri ei harrastustoimintaa tue. Erityistä huomiota on siis suunnattava siihen, ettei harrastamisen Suomen malli tavoita pelkästään niitä, jotka muutenkin jo harrastavat paljon, vaan erityisesti niitä, jotka eivät syystä tai toisesta ole missään harrastustoiminnassa mukana. Tämän tulee olla aivan toiminnan ydintä. Ja kuten valiokuntakin mietinnössään ehdottaa, tätä voidaan toteuttaa esimerkiksi etsivällä toiminnalla. Samoin erityisryhmien, kuten vammaisten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien nuorten, harrastuksiin osallistumisen esteitä voidaan vähentää antamalla tukea, kuten avustajapalveluja. Harrastamisen Suomen mallin mukaisten harrastusten tulee todella olla matalan kynnyksen toimintaa, johon jokaisella nuorella on helppo tulla. Toiminnan merkitys korostuu entisestään nyt, kun eri tekijät uhkaavat heikentää perheiden taloudellista tilannetta.

Puhemies! Hyvä asia tämä on. Laitetaan se vielä näillä huomioilla kehittymään, niin vaikuttavuus kasvaa ja lapset ja nuoret kiittävät.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Pelkonen.

13.06 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa herra puhemies! Harrastustoiminta on arvokasta ennaltaehkäisevää työtä, jolla niin tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja itsenäistymistä kuin lisätään perheidenkin hyvinvointia. Harrastaminen tuo mielekästä tekemistä vapaa-aikaan, kehittää sosiaalisia taitoja ja parantaa oppimista, ja harrastustoiminta lisää tunnetusti myös yhteenkuuluvuutta parhaimmillaan.

Edustaja Kivisaari tässä jo äsken kertoi, että hallituksen esityksessä siis ehdotetaan harrastamisen Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan vakiinnuttamista pysyväksi toiminnaksi kunnissa. Kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä todetaan, valiokunnan mukaan harrastamisen mallin kirjaaminen lainsäädäntöön edistää nuorten yhdenvertaista mahdollisuutta harrastaa ja ehdotetun mallin mukainen toiminta toteutuu parhaimmillaan, kun harrastustoiminta kokoaa eri taustoista olevia nuoria yhteen.

Kehitettävää kuitenkin riittää vielä paljon, ja pidän hyvänä valiokunnan lausumaehdotusta siitä, että harrastamisen mallin vaikutuksista tulee saada tutkittua arviointitietoa ja sen pohjalta on sitten ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin ja lainsäädännön muutoksiin. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Koponen, Ari.

13.07 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Hienoa puhua tällaisesta aiheesta, kun lehteillä on paljon nuoria seuraamassa tätä istuntoa.

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

Avasimme tosiaan sivistysvaliokunnassa syysistuntokauden juurikin tällä nuorisolain muutosesityksen mietintöasialla. Nuorisolakia uudistettiin kokonaisuudessaan muutamia vuosia sitten ja nyt tarkistellaan ja täydennellään joitain lainkohtia, ja mielestäni aika onnistuneesti.

Harrastamisen Suomen malli on kannatettava asia, mutta sen onnistumista on seurattava. Valtion ja kuntien taloustilanteen ollessa heikko tällaisista ennaltaehkäisevistä palveluista ei kuitenkaan tule missään nimessä tinkiä. Vahva viestini on, että nuorten harrastustoimintaan tulee panostaa ja investoida, ei kohdistaa säästötoimia.

Edustaja Kivisaari otti täällä hyvin esiin tämän nuorten tavoittamisen. Siihen on tosiaan puututtava, ja siihen on kanssa annettava resursseja.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Holopainen, Mari.

13.08 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Osana nuorisolakia säädettävä harrastamisen Suomen malli on hieno saavutus tältä hallituskaudelta, ja on ilo olla sitä tukemassa. Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on tarjota kaikille lapsille ja nuorille vapaavalintainen maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä tai sen jälkeen.

Harrastaminen on todettu toimivaksi keinoksi ehkäistä nuorten syrjäytymistä. Harrastukset ovat tärkeitä lasten kehityksen kannalta. Parhaimmillaan harrastustoiminta on lapselle ja nuorelle paikka, jossa opitaan uusia taitoja, ystävystytään ja innostutaan. Harrastukset ovat koululaisille myös turvallisia paikkoja viettää koulupäivän jälkeen aikaa aikuisen ohjaamana.

Mahdollisuus harrastamiseen ei saa koskaan olla kiinni siitä, onko vanhemmilla harrastuksiin varaa tai aikaa kuljettaa lapsia niihin. On tärkeää luoda malli, jolla tuetaan harrastusten järjestämistä koulupäivän jälkeen.

Olemme ajaneet harrastamisen mallia jo pitkään. Tämä on varmasti yksi tämän hallitusohjelman suurimpia saavutuksia. Se on myös tärkeä perheiden yhteisen ajan lisääntymisen kannalta. Kun harrastukset eivät toivottavasti tulevaisuudessa painotu niin vahvasti ilta-aikoihin, on perheillä myös mahdollisuus viettää enemmän aikaa lasten kanssa.

Kun toimin Helsingissä nuorisoasioiden parissa, nuoret tulivat kertomaan, että he ovat havainnoineet, että jotkut kaverit, yläasteikäiset, eivät löydä paikkaa, ja he itse toivoivat, että näille nuorille olisi tarjolla maksuttomia harrastuksia heti sen koulupäivän jälkeen. On todella tärkeää huolehtia myös juuri niistä yläasteikäisistä, joista osa etsii vielä paikkaansa tässä yhteiskunnassa. Tämä lainsäädäntö on hyvä askel siihen suuntaan, että me pidämme huolta näistä nuorista ja heidän tulevaisuudestaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Multala.

13.11 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Jo viime hallituskaudella asetettiin tavoitteeksi harrastustakuu eli se, että jokaisella lapsella olisi vähintään yksi mieluinen harrastus, ja nyt hallitus tekee tämän esityksen muodossa sivistysvaliokunnan vauhdittamana hyvää työtä, että tämä nuorisolain muutos eli harrastamisen Suomen mallin vakinaistaminen saadaan lainsäädäntöön ja sille myös rahoitus budjetin puitteissa.

Arvoisa puhemies! Harrastamisella on monia hyötyjä. Sillä on paitsi monesti kulttuurin tai liikunnan tuomia fyysisiäkin hyötyjä myös sosiaalista yhteisöllisyyttä edistäviä vaikutuksia. Valitettavasti on kuitenkin niin, kuten tässä jo edustaja Kivisaari aiemmin totesi,

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

että edes tämän harrastamisen Suomen mallin puitteissa ei vielä onnistuta tavoittamaan kaikkia lapsia ja nuoria ja erityisesti niitä lapsia ja nuoria, joilla ei muitakaan harrastuksia ole, ei vielä ole kaikkia saatu mukaan harrastamaan edes harrastamisen Suomen mallin puitteissa. Tämä onkin yksi merkittävimpiä kehityskohteita nyt ja tulevaisuudessa, miten voisimme houkutella mukaan kaikki sellaisetkin lapset ja nuoret näiden maksuttomien harrastusten piiriin, jotka eivät vielä ole toistaiseksi mieleistä harrastusta löytäneet.

Arvoisa puhemies! Tässä tulee erittäin tärkeäksi se, että kuulemme lapsia ja nuoria siinä, minkälaisia toiveita heillä on, ja sitten kun niitä toiveita esitetään, niitä pyritään mahdollisimman hyvin toteuttamaan. Tiedän omasta kokemuksestani, että kun lapsilta kysytään, heiltä tulee kyllä mitä mielikuvituksellisimpia toiveita, mutta tietenkin sitten niiden toteuttaminen on välillä haastavaa, että kaikkea ei voida aina toteuttaa siinä mielessä kuin halutaan. Toinen huomioitava asia on selkeästi se, että monille varsinkin pienille lapsille on erittäin tärkeää se, että siellä on joku tuttu kaveri tai ehkä aikuinenkin ohjaamassa, että jollain tavalla siellä on jotain tuttua ja voidaan yhdessä mennä ja aloittaa uusi harrastus. Voi olla, että se on yksi este sille, että kaikki eivät sitten ole menneet näihin uusiin harrastuskerhoihin tai harrastuksiin mukaan, jos ei kaveri pääse samaan ryhmään tai eivät välttämättä ole sitä edes uskaltaneet tai tajunneet kysyä.

Arvoisa puhemies! Tärkeä asia ja sellainen asia, jota varmasti tulevalle hallituskaudella voidaan vielä entisestään kehittää niin, että entistä useampi lapsi ja toivottavasti kaikki lapset ja nuoret löytäisivät tämän mallin puitteissa edes sen yhden mieleisen harrastuksen.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kemppi.

13.14 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa herra puhemies! Maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä on ollut keskustan unelma jo vuosikaudet. Katson kovin ylpeänä tätä nuorisolain esitystä, koska se käytännössä toteuttaa tämän unelman. Yhdenkään lapsen ja nuoren harrastaminen ei saa olla kiinni perheen taloudellisesta tilanteesta eikä asuinpaikasta. Näillä harrastuksilla luodaan yhdenvertaisuutta läpi Suomen, ja olen katsonut ylpeänä sitä, miten monet kunnat ovat jo tarttuneet tähän kokeiluun Suomen harrastamisen mallista ja tarjoavat lapsille ja nuorille näitä harrastuksia ympäri Suomen.

Näitä harrastusten sisältöjä on toki kehitettävä, niin kuin tässäkin keskustelussa on käynyt ilmi. Esimerkiksi ratsastus, agility ja jääkiekko ovat sentyyppisiä harrastuksia, jotka harvoin ovat päässeet kuntien harrastusvalikoimaan mukaan, kun puhutaan koulupäivän yhteydestä. Voisiko kuitenkin ajatella, että nämäkin harrastukset ja niiden kaltaiset toiminnot voitaisiin saada mukaan?

Myös erityisryhmien harrastamiseen osallistumisen esteiden purkaminen on erittäin tärkeä tavoite. Edustaja Kivisaari sen ansiokkaasti nosti tässä keskustelussa esille. Ajattelen, että esimerkiksi vammaisten lasten harrastaminen on ehdottomasti kysymys, joka meidän tulee vielä ratkaista. Tämä hallituksen esitys kuitenkin antaa pohjaa sille, että joka ikinen suomalainen nuori pääsee harrastuksen piiriin.

Toisaalta kyse on myös järjestöjen pärjäämisestä tässä ajassa. Ajattelen, että harrastuksia ei ole, ellei kolmas sektori ole riittävän vahva järjestämään tätä toimintaa. Ja myös sillä silmällä tietenkin on katsottava kokonaisuutta, että nyt myös Veikkauksen edunsaajien asema pystytään turvaamaan, ja sen eteen hallitus on tehnyt töitä, kiitoksia siitä.

Nuorisolakiin liittyy myös valtion nuorisopolitiikan kehittämisohjelma, jonka sisältöjä tällä hetkellä mietitään seuraavalle hallitukselle ja seuraavalle hallituskaudelle. Ajattelen,

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

että kun tuota nuorisolakia viimeksi uudistettiin, niin sinne lisättiin ajatusta tämmöisestä kokonaisvaltaisesta johtamisesta esimerkiksi nuorten kannalta kinkkisiin ongelmiin: velkaantuminen, syrjäytyminen, asuminen, monet tämänkaltaiset hyvin erityisluonteiset kysymykset. Ajattelen, että niiden johtamiseen ja nuorten tiedon hyödyntämiseen tehtiin rakenteet, mutta en ole ihan varma, olemmeko me vielä maalissa. Ajattelen, että nuorisopolitiikan johtamisessa valtiolla olisi vielä tehtävää. Nuorisopolitiikkaa vaivaa edelleen sirpaleisuus. Vaikka olemme lisänneet ministeriryhmään nuorten asioiden käsittelyn ja olemme lisänneet tämän valtion nuorisopolitiikan kehittämisohjelman, niin edelleen toivon, että mietimme myös tätä johtamisen kokonaisuutta eteenpäin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Myllykoski.

13.17 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Todellakin hieno päätös tälle viikolle, kun voimme täysistunnossa käydä keskustelua nuorisolain muuttamisesta.

Hallitus on tehnyt hyvän linjauksen harrastamisen Suomen mallista, mutta täytyy sanoa, että tämä hyvän puun siemen on kyllä jo viime vaalikaudella istutettu, ja siitä täytyy tietysti edellisellekin hallitukselle antaa oma osansa, että tämä on jatkojalostunut.

Hallitus on huomannut sen, kuinka tärkeää on keskittyä nuorten hyvinvointiin, ja tällä edistetään ja mahdollistetaan sitä. En tiedä — edustaja Kivisaari hyvin nosti tämän esille — voisimmeko vaikka sitten kopioida etsivästä nuorisotyöstä joitakin sellaisia elementtejä, joita voitaisiin istuttaa sitten tänne harrastustoiminnan piiriin, niin että ne kaikkein suurimmassa syrjäytymisvaarassa olevat nuoret, lapset olisivat mukana sosiaalisessa toiminnassa sillä tavoin, koska harrastustoiminta yhdistää. Niille nuorille pitää antaa myös välineitä, jotka hieman arastelevat tulla isompaan ryhmään, ja siinä mielessä myös tämmöisten pienten ryhmien mahdollisuudet harrastaa koulupäivän yhteydessä on tärkeää huomioida.

Arvoisa puhemies! Tällä on hyvä mennä eteenpäin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Risikko.

13.18 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Sivistysvaliokunnan puheenjohtajana totean vain sen, että sivistysvaliokuntahan antoi tähän nuorisolakiin mietintönsä ja tuimme tätä hallituksen esitystä yksimielisesti.

Harrastamisen Suomen mallihan on kehittynyt Islannin mallista, ja sen lähtölaukaus annettiin viime hallituskaudella, hyvä niin. Nyt se on edelleen siitä sitten kehittynyt, ja nyt saimme siitä sitten myöskin tähän lakiin eräänlaisia vahvistuksia.

On tärkeää, että lapsella ja nuorella on harrastus. Se lisää hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä. On tärkeää kuitenkin huomioida, että kun jatkossakin kehitetään harrastamista siellä osana koulupäivää, niin siellä sitten näitä yksilöllisiä osaamisia ja yksilöllisiä tarpeita huomioidaan. Lapsellahan on hyvin paljon erilaista osaamista, hinkua ja halua harrastaa joitain määrättyjä asioita, niin että niitä olisi sitten tarjolla, niin kuin tässä todettiin. Harrastaminen ei koskaan saisi olla riippuvaista siitä, mikä on perheen taloudellinen tilanne. Siitä syystä pidän hyvin tärkeänä, että tätä harrastamisen Suomen mallia on nyt Suomessa edistetty ja kehitetty.

Totta kai meillä on vielä paljon tehtävää, koska on muun muassa nämä erityisryhmät, jotka monesti jäävät huomiotta, ja varsinkaan heidän potentiaaliaan, mihin he voisivat

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

osallistua, ei välttämättä ole riittävästi huomioitu. Ja sitten on tietysti määrättyjä harrastuksia, jotka ovat kustannuksiltaan aika korkeita, ja kunnat eivät välttämättä pysty niitä sitten siihen omaan harrastustarjontimeensa sisällyttämään. Mutta lähtökohta on tietysti se, että jokaisella olisi harrastus. Siitä on hyvää, tutkittua tietoa.

Tällä hetkellä me täällä eduskunnassa hyvin usein olemme huolissamme nuorten mielenterveysongelmista, neuropsykologisista ongelmista, neuropsykiatrisista ongelmista ja esimerkiksi monista ahdistuneisuuden kokemuksista, ja tutkimuksia on tehty näistä aiheista. Me olemme sivistysvaliokunnassa kuulleet niitä avunpyyntöjä, miten me voisimme vielä paremmin huolehtia siitä, että mielenterveysongelmat vähenisivät ja nuoret voisivat paremmin. Kyllä harrastaminen on yksi keino siihen. Se tuo sitä kaveripiiriä, se tuo yhteisöllisyyttä, se tuo sitä hyvinvointia. Ja mitä nuorempa saa aloittaa, sen parempi. Eli pelastetaan nuoret jo lapsena. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

13.21 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Nyt on puhuttu harrastamisen Suomen mallista, ja pidän hyvänä tätä tavoitetta, että koulupäivän yhteyteen olisi maksuton harrastusmahdollisuus hyvin monelle nuorelle. Tuossa aikaisemmassa puheenvuorossa joku sanoi, että tämä on keskustan vuosikausien unelma. [Tuomas Kettunen: Kyllä!] Toivottavasti tämä ei keskity nyt mihinkään keskustalaisten järjestöjen rahoittamiseen, vaan tätä rahoitusta saisivat kaikki urheiluseurat ja muut yhtä lailla. [Pasi Kivisaaren välihuuto — Tuomas Kettusen välihuuto]

Lapsiahan kasvaa hyvin erilaisilla taustoilla ja erilaisissa ympäristöissä, maaseudulla ja kaupungeissa, ja näissä on aivan erilaiset nämä harrastusmahdollisuudet. Tuolla kotopuolella pesis ja paini ja hiihto ovat kovassa huudossa. Näihin on siellä aika helppo päästä, ja nämä ovat aika edullisia muutenkin. Siellä on meillä nuorille käsityökerhoja, on siellä myös 4H-kerho, piirustusta, jotain kalakerhoa, mutta sen harrastuksen pitäisi olla tällainen liikunnallinen tai jotenkin tällaisia taitoja kehittävä, että kun siinä yhdessä tehdään, niin yhteisöllisyys ja sosiaalisuus kasvavat.

Se, mikä tähän on johtanut tai mistä olen huolissani, on se, että jos lapset päiväkodista lähtien erilaisilla tableteilla tai älypuhelimilla tai muilla pelaavat jalkapalloa, ajavat formulalla, lentävät lentokoneella, siis virtuaalisesti, niin ketä kiinnostavat enää nämä tällaiset perinteiset lajit. Eli jollakin lailla huolissani olen siitä, että hyvin nuorena jo lapset minun mielestäni irtautetaan näistä tavallisista harrastuksista. Jos olet neljän vanhasta ajanut formulaa sinne peruskoulun ensimmäiselle luokalle, niin kiinnostaako siinä enää kauheasti tällainen tavallinen harrastus? Vai löytyykö harrastuksen puitteissa sitten esimerkiksi mikroautokerhoja lapsille? [Pasi Kivisaari: Eli onko tämä hyvä asia vai ei?] — No tämä on hyvä asia, mutta on myös joitain juurisyitä, mihinkä pitäisi ehkä aikaisemmin puuttua lasten kehityksessä. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Viitanen.

13.24 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! On erittäin merkityksellinen, tärkeä ja hieno asia, että tämä harrastamisen Suomen malli kirjataan nyt lainsäädäntöön. Tämä on erittäin tärkeää siksi, että aina on lapsella ja nuorella oltava oikeus harrastamiseen, ja varsinkin tällaisissa varsin raskaissa olosuhteissa, mitä olemme saaneet elää ja elämme, se on entistä

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

tärkeämpää, koska meillä on hyvin paljon hyvinvointivelkaa umpeen kurottavana. Tämä on myös SDP:lle ollut hyvin tärkeä, korkealle nostettu tavoite jo pitkän aikaa, ja on erittäin myönteistä tässä nyt seistä ja käyttää tämä puheenvuoro.

Itselleni tämä näyttäytyy hyvin paljon myös historian perspektiivissä eli siinä, että tässä toden totta on taustalla niin sanottu Islannin malli, Islannin ihme, ja tätä ajatteluahan ura-uurtavasti juurrutti Suomeen ja Suomen parlamenttiin kunnioitettu Maarit Feldt-Ranta, joka omasi hyviä pohjoismaisia suhteita ja teki paljon vuorovaikutusta Islannin silloisen hallinnon kanssa, jotta nämä ajattelun puitteet tulisivat myös meille tietoisuuteen, ja kyllähän ne tulivat. Sitä kautta esimerkiksi oma puolueeni SDP kirjasi keskeiseksi tavoitteekseen harrastamisen Suomen mallin. Olen todella iloinen, että tämä etenee. Jokaisella lapsella, jokaisella nuorella ja itse asiassa jokaisella ihmisellä tulee olla oikeus harrastaa, ja tämä oikeus tulee olla rahapussin paksuuteen katsomatta, ja siksi näen, että satsaamalla tämänkaltaisiin asioihin, puhemies, nämä maksavat itsensä takaisin monin kerroin tulevaisuudessa. Olemme varmasti kansakuntana eheämpiä ja rikkaampia tämän jälkeen.

Sen verran siitä Islannin ihmeestä, että tutkimusten mukaan siellä nuoriso voi miltei pahiten Euroopassa. Sen jälkeen, kun tämä Islannin malli tehtiin, Islannin ihme luotiin, nuoriso voi hyvin paljon paremmin ja nousi hyvinvoinnissa ihan sinne kärkiluokkaan, ja siksipä totesimme tuolloin aikanaan, että kyllä tässä mallissa on paljon opittavaa ja myös meillä omaksuttavaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Käytettävissä olevan ajan puitteissa voin vielä myöntää edustaja Autolle puheenvuoron.

13.27 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Jos sopii, niin puhun hyvin lyhyesti, jos se auttaa.

Tosiaan on ehdottoman hyvä asia, että jo edellisellä hallituskaudella lähdettiin Islannista katsomaan mallia, miten tuetaan nuorten harrastamista koulupäivän yhteydessä. Tämä on todella tärkeää suomalaisten nuorten hyvinvoinnin vahvistamisen kannalta, ja voin kylä lämpimästi tukea tämän mietinnön viemistä laiksi. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Näin kävi, joten edustaja Vikman.

13.27 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Me olisimme jo hyvin pitkällä syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä, jos jokaisella lapsella ja nuorella tosiasiallisesti toteutuisi mahdollisuus yhteen itselle todella mieluisaan harrastukseen, vähintään siihen yhteen. Sen takia tämä käsittelyssä oleva asia on erittäin kannatettava, ja hyvä, että se etenee.

Toisaalta samaan aikaan on kuitenkin myös niin, että meillä on lajeja, joihin tässäkin keskustelussa viitattiin, esimerkkinä vaikkapa jääkiekko tai ratsastus, jotka ovat nuorten keskuudessa, lasten keskuudessa hyvin suosittuja lajeja, mutta ei ole aivan näköpiirissä, että ne voisivat lähiaikoina tulla ilmaisten harrastusten piiriin kuntien tarjoamina. On kuitenkin paljon elementtejä, joilla kunnat voivat vaikuttaa siihen, että lasten ja nuorten harrastusten, esimerkiksi näiden mainitsemiäni jääkiekon, ratsastuksen, jalkapallon, voimistelun, luistelun, hinta ei myöskään karkaa käsistä ja että ne olisivat harrastettavissa kohtuullisilla etäisyyksillä. Näin ollen kunta voi vaikuttaa esimerkiksi kaavoituksella liikunta- paikkarakentamiseen. Jos me nyt katsotaan yhteiskunnan tukieuroja lajien välillä per harrastaja, niin ne jakautuvat vielä hyvin epätasaisesti. Kunnat usein tukevat eri tavoin jäähä-

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

lien ja eri palloilulajien liikuntapaikkojen rakentamista, siinä missä vaikkapa ratsastustalleja tuetaan hyvin minimaalisesti. Jos ajatellaan ratsastusta, niin se on kuitenkin tyttöjen toiseksi suosituin harrastus. Tässä mielessä on erittäin hyvä, että vaikkapa jääkiekon harrastamisen takana on yhteiskunnan tukea, mutta toivoisin, että sitä tulisi myös näille muille hyvin suosituille lajeille tasapuolisemmin. Eli myös tässä meillä olisi vielä tehtävää, että niissä harrastuksissa, joita emme kuitenkaan tulevaisuudessakaan pysty ilmaiseksi tarjoamaan, huolehtisimme tasapuolisesti siitä, että lapsen ja nuoren harrastuksen hinta ei kohoa pilviin, ja silloin se ei kohoa, kun siellä on yhteiskunnan tukea takana.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 90/2022 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 90/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta

Hallituksen esitys HE 134/2021 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 17/2022 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 134/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Alankomaiden kuningaskunnan kanssa Alankomaiden Antillien osalta automaattisesta tietojenvaihdosta säästöjen tuottamista korkotuloista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 124/2022 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2022 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

8. Hallituksen esitys eduskunnalle tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi ja veron kiertämisen ja välttämisen estämiseksi Albanian tasavallan ministerineuvoston kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 125/2022 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 20/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2022 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 120/2022 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2022 pidettävään täysistuntoon.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion rahoituksesta kansallisille taidelaitoksille ja Kansallisgalleriasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 157/2022 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 9/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2022 pidettävään täysistuntoon.

11. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön Suomen valtuuskunnan kertomus Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2021

Kertomus K 17/2022 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 9/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2022 pidettävään täysistuntoon.

12. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 11.10.2022 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.32.

Pöytäkirja PTK 106/2022 vp

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen